MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tad-19 ta' Novembru, 2008

Mandat Numru. 1674/2008/1

Fl-Atti tar-Rikors għall-Ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni
Numru 1674/08 fl-ismijiet:

John **VELLA**

vs

IL-KUMMISSARJU TAL-ARTIJIET

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fl-24 ta' Ottubru, 2008, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, r-rikorrent talab li l-Qorti żżomm lill-intimat milli "jneħħi l-makkinarju u l-oġġetti mobiljari fl-art magħrufa bħala *Ta' Sajtar* limiti tan-Naxxar u milli jiżgombrah minn dina l-art", kif kien wissih li sejjer jagħmel permezz ta' Ordni ta' Żgumbrament maħruġ fit-23 ta' Ottubru, 2008, jekk kemm-il darba r-rikorrent ma kienx

sejjer joħroġ minn rajh mill-istess art fi żmien tmienja u erbgħin (48) siegħa min-notifika lilu ta’ dik l-Ordni;

Rat id-degriet tagħha tal-24 ta’ Ottubru, 2008, li bih laqgħet it-talba tar-rikorrent provviżorjament u ordnat in-notifika lill-intimat bi tlitt ijiem żmien għat-Tweġiba;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-intimat fit-28 ta’ Ottubru, 2008, li biha laqa’ għat-talba tar-rikorrent billi, fost l-oħrajn, qal li l-ordni maħruġ taħt id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 228 tal-Liġijiet ta’ Malta kien jirrigwarda art li kienet tal-Gvern, u għalhekk ma kienx jaqbel mal-allegazzjoni tar-rikorrent li dan kellu xi titolu li jiswa fuq dik l-art. Żied jagħti tagħrif dwar il-provenjenzi tal-art u kif waslet biex ġiet f’idejn il-Gvern;

Rat id-degriet tagħha tat-28 ta’ Ottubru, 2008[1], li bih u fid-dawl tat-Tweġiba mressqa mill-intimat, ħatret lill-Perit Arkitett Mario Cassar bħala perit ġudizzjarju biex jagħmel l-aċċertamenti meħtieġa dwar l-identifikazzjoni tal-art milquta bl-imsemmi Ordni u biex jgħid jekk l-art kinitx l-istess waħda li tissemma fil-kuntratt imressaq mir-rikorrent. Bl-istess degriet appuntat ir-rikors għas-smigħ tal-10 ta’ Novembru, 2008;

Rat ir-Rapport imressaq mill-imsemmi perit tekniku fis-7 ta’ Novembru, 2008[2], u minnu maħluf waqt is-smigħ tal-10 ta’ Novembru, 2008;

Semgħet ix-xhieda mressqa mill-intimat;

Semgħet is-sottomissjonijiet tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tar-rikors;

Rat id-degriet tagħha tal-10 ta’ Novembru, 2008, li bih ħalliet ir-Rikors għall-provvediment;

Ikkunsidrat:

[1] Paġ. 54A tal-inkartament
[2] Paġġ. 62 – 6 tal-inkartament

Illi tqis li r-rikorrent qiegħed jilminta li l-intimat m'għandux jedd ineħħih mill-għalqa msemmija fir-rikors għaliex jgħid li dak il-ġid ilu f'idejh u f'idejn il-familja tiegħu għal żmien twil u li għalhekk l-għalqa saret tagħhom bil-preskrizzjoni t-twila;

Tqis li l-intimat jgħid li t-talba tar-rikorrent ma jmisshiex tintlaqa' għaliex l-art hija fis-sewwa art tal-Gvern, u m'huwa minnu xejn li r-rikorrent għandu xi jedd għaliha;

Tqis li l-għan ta' talba għall-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni huwa dak li jżomm persuna milli li tagħmel xi ħaġa li tkun li tista' tkun ta' ħsara lill-parti li titlob il-ħruġ tal-mandat[3];

Tqis li bil-liġi, jeħtieġ li r-rikorrent juri żewġ ħwejjeġ biex ikun jistħoqqlu jikseb il-ħruġ ta' Mandat bħal dak. L-ewwel ħaġa li jrid juri hi l-mandat huwa meħtieġ biex jitħarsu l-jeddijiet pretiżi mir-rikorrent. It-tieni ħaġa hi li r-rikorrent ikun jidher li għandu, mad-daqqa t'għajn (*prima facie*) dawk il-jeddijiet. Il-ħtieġa li jintwera li l-parti li titlob il-ħruġ ta' Mandat bħal dan ikollha *prima facie* l-jeddijiet pretiżi hija ħtieġa oġġettiva u mhux soġġettiva li tiddependi mid-diskrezzjoni tal-ġudikant[4]. Tali jedd jew jidher mad-daqqa t'għajn jew, għall-finijiet ta' dan il-Mandat, ma jeżistix;

Tqis li, minn kliem il-liġi nfisha, iż-żewġ elementi huma kumulativi u mhux alternativi. Jekk xi wieħed minn dawn iż-żewġ elementi ma jirriżultax, il-Qorti għandha tiċħad it-talba għall-ħruġ ta' mandat bħal dak. Siewi wkoll li wieħed iżomm quddiem għajnejh li l-proċedura li hija maħsuba biex titqies talba bħal din huwa mixtieq li tkun waħda sommarja, billi m'huwiex mistenni li jitressaq quddiem il-Qorti fi stadju bħal dak kulma jmissu jitressaq quddiemha waqt is-smigħ tal-kawża dwar l-istess jedd. Huwa għalhekk li llum il-liġi nbidlet u stabiliet żminijiet qosra u preċiżi li fihom it-talba għall-ħruġ ta' dan il-Mandat għandha jew tintlaqa' jew tiġi miċħuda[5];

---

[3] Art. 873(1) tal-Kap 12

[4] App.Ċiv. **14.7.1988** fil-kawża fl-ismijiet ***Grech pro et noe vs Manfre'*** (Kollez. Vol: **LXXII.ii.290**)

[5] Art. 875(3) tal-Kap 12

Tqis li minn dan joħroġ li l-Mandat ta' Inibizzjoni huwa meżż proċedurali eċċezzjonali u mhux normali ta' provediment legali[6]. Il-ħarsien li l-liġi timmira għalih fit-talba tal-parti rikorrenti huwa dak li, mingħajr il-ħruġ tal-Mandat, il-jedd li jista' jkollu jitneħħa darba għal dejjem u b'mod irrimedjabbli. Dan ma jfissirx li l-fatt li talba għall-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni tintlaqa', ikun ifisser li l-jedd huwa ippruvat. Bħalma lanqas ifisser li l-fatt li talba għall-ħruġ ta' Mandat bħal dak ma tintlaqax ikun ifisser li l-jedd pretiż ma jeżistix. It-tiftix li trid tagħmel il-Qorti huwa dak jekk, bl-għamil li minnu qiegħed jibża' r-rikorrent, jistax jintilef darba għal dejjem jedd li l-istess rikorrent jidher li għandu fil-waqt li ħareġ it-talba għall-ħruġ tal-Mandat;

Tqis li, b'żieda mal-elementi meħtieġa kif imsemmi qabel, f'każ li l-ħruġ tal-Mandat jintalab kontra l-Gvern jew kontra xi awtorita' pubblika mwaqqfa bil-Kostituzzjoni jew kontra persuna li jkollha kariga pubblika fil-kariga uffiċjali tagħha, il-liġi[7] titlob ukoll li jintwera (a) li l-ħaġa li parti titlob li tinżamm milli titwettaq fil-fatt hemm il-ħsieb li titwettaq, u (b) li l-preġudizzju li jinħoloq lil min ikun qed jitlob il-Mandat ikun sproporzjonat meta mqabbel ma' l-istess għamil tal-ħaġa li qed tintalab li tiġi miżmuma;

Tqis li, f'dan ir-rigward, il-liġi llum (b'seħħ minn Ottubru tal-2006), m'għadhiex titkellem dwar preġudizzju "li ma jkunx jista' jiġi rimedjat" bħala l-bażi tal-ilqugħ ta' talba għall-ħruġ tal-Mandat kontra l-Gvern, imma biżżejjed jintwera li tali preġudizzju jkun sproporzjonat. Dan ifisser li, bejn il-vantaġġ li joħroġ kieku l-ħaġa titwettaq u l-ħsara li ġġib magħha jeħtieġ li jsir tqabbil;

Tqis, li r-rikorrent jinvoka favurih jedd fuq l-art in kwestjni mnissel miz-zamma ghal tul ta' snin tal-imsemmija art. Din iz-zamma jattribwiha kemm lilu nnifsu u kif ukoll lill-familja tieghu, qablu. Ir-rikorrent ma jsemmi l-ebda ghamla ta' jedd iehor fuq l-imsemmija art ghajr il-preskrizzjoni. Huwa fuq il-pretensjoni ta' dan il-jedd li jhoss li l-Qorti ghandha tilqa' t-talba tieghu li zzomm lill-intimat milli jizgumbrah;

---

[6] Ara, Kumm. **22.9.1994** fl-Att tar-Rikors fl-ismijiet ***Anġelo Xuereb vs Marin Ħili***
[7] Art. 873(3) tal-Kap 12

Tqis li huwa principju ewlieni ta’ dritt li z-zamma mehtiega, ukoll fil-kaz ta’ preskrizzjoni akkwizittiva t-twila, trid tkun wahda li biha il-pussessur izomm dik il-haga bhala tieghu.[8] Bla ma tidhol fil-mertu tal-kaz u filwaqt li tistrih biss fuq l-atti li ghandha quddiemha f’dan l-istadju, il-Qorti tqis li r-rikorrent naqas milli juri mqar fuq il-livell tal-*prima facie* dan il-jedd tieghu fuq l-art in kwestjoni. L-allegazzjoni tar-rikorrent dwar din iz-zamma titwaqqa’ bil-prova li xi haddiehor mill-familja tieghu stess, fl-1989, dahal f’att ta’ konvenju biex jixtri l-istess art. Min hu dak is-sid li jqis ruhu tali u li fl-istess nifs jidhol f’konvenju biex jikseb art li, suppost hija tieghu diga”?;

Tqis li tali ekwivocita’ xxejjen il-pretensjoni tal-jedd pretiz mir-rikorrent, imqar mad-daqqa t’ghajn;

Tqis li għalhekk ma jirriżultax wiehed mill-elementi meħtieġa biex il-Qorti tkun tista’ tilqa’ t-talba għall-ħruġ tal-Mandat mitlub;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tiċħad it-talba tar-rikorrent għall-ħruġ tal-Mandat minnu mitlub u dan għaliex ma jirriżultawx il-kundizzjonijiet mitluba mil-liġi għall-ħruġ tiegħu;

Tirrevoka u tħassar id-degriet tagħha tal-24 ta’ Ottubru, 2008, *contrario imperio* safejn kienet laqgħet provviżorjament it-talba tar-rikorrent; u

Tordna li, fiċ-ċirkostanzi, l-ispejjeż ta’ din il-proċedura jibqgħu mingħajr taxxa bejn il-partijiet.

Mogħti kameralment illum, 19 ta’ Novembru, 2008.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------